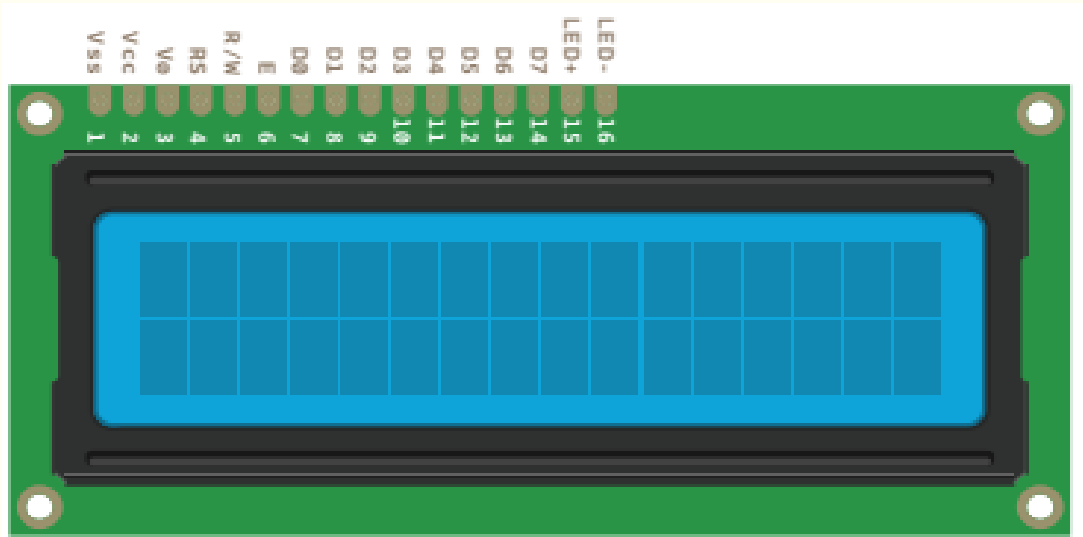

หน่วยที่ 7

Arduino กับโมดูล แสดงผล LCD

LCD คืออะไร

LCD เป็นโมดูลแสดงผลแบบพ्लักแอนด์เพลย์ซึ่งย่อมาจาก Liquid Crystal Display เป็นจอแสดงผลที่นิยมนำมาใช้งานกับ Arduino แต่ในปัจจุบันได้มีการนำ LCD มาใช้ร่วมกับอุปกรณ์อื่น ๆ มากมาย เช่น จอแสดงผลของโทรศัพท์มือถือ จอแสดงผลของเครื่องมือวัดต่าง ๆ เครื่องคิดเลข นาฬิกาดิจิตอล รวมทั้งจอมอนิเตอร์ของคอมพิวเตอร์ เป็นต้น

ข้อดีของ LCD

ในระบบไมโครโทรลเลอร์ได้นำ LCD มาใช้แทนอุปกรณ์แสดงผลแบบเดิมที่ใช้ LED เพิ่มมากขึ้นเนื่องจาก

- 1 อุปกรณ์แสดงผลแบบ LCD มีราคาถูก
- 2 สามารถแสดงผลเป็นตัวเลข ตัวอักษร และกราฟิกได้ ในขณะที่การแสดงผลแบบ LED ไม่สามารถทำได้ทั้งหมด
- 3 มีอุปกรณ์ควบคุมการแสดงผลอยู่ภายใน โดยไมโครคอนโทรลเลอร์ไม่ต้องเสียเวลาในการสแกนการแสดงผลแต่ละหลัก
- 4 สามารถสร้างตัวอักษรและกราฟิกต่าง ๆ ได้

ส่วนประกอบของ LCD

Dot Matrix LCD

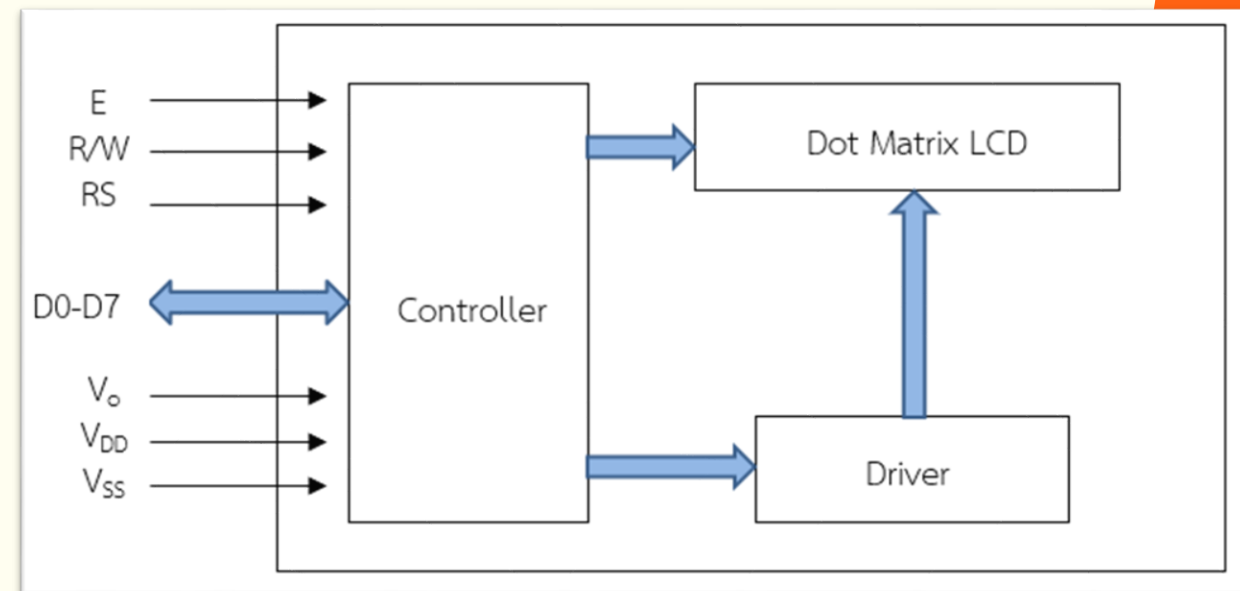
เป็นส่วนที่ใช้แสดงผลที่สามารถมองเห็นในลักษณะของการปิดหรือเปิดตัวเองกับแสงภายนอก โดยมีลักษณะเป็นกระจกบรรจุผลึก

Driver

เป็นส่วนที่ใช้รับสัญญาณจากตัวควบคุมมาขับผลึกเหลว LCD

Controller

เป็นส่วนที่ใช้รับข้อมูลจากอุปกรณ์ภายนอกและจัดการควบคุม LCD ให้ทำการแสดงผลในรูปแบบต่าง ๆ

ประเภทของ LCD

Character LCD

เป็น LCD ที่สามารถแสดงผลได้ในรูปแบบตัวอักษร ตัวเลข และเครื่องหมายต่าง ๆ

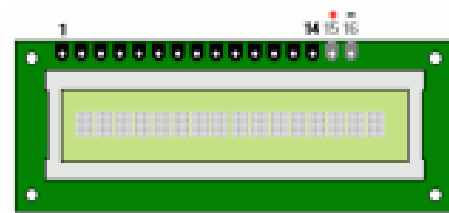
Graphic LCD

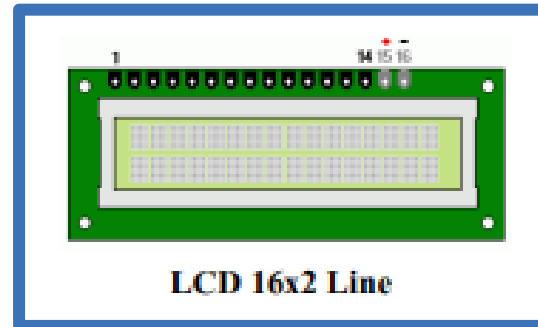
เป็น LCD ที่สามารถแสดงผลได้ทั้งในรูปแบบตัวอักษร ตัวเลข เครื่องหมายรูปภาพ โดยรายละเอียดจะขึ้นอยู่กับความละเอียดของขนาด Dot Matrix ของ LCD ตัวนั้น ๆ

รูปแบบของ LCD

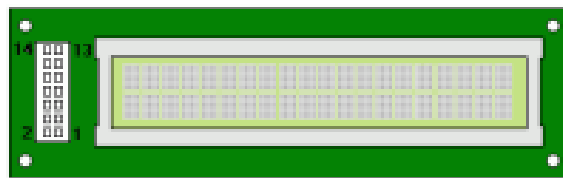
โดยทั่วไปโมดูลแสดงผล LCD มีหลายแบบด้วยกัน มีทั้งแบบ 8, 16 และ 20 ตัวอักษรหรือมากกว่า และมีจำนวนบรรทัดตั้งแต่ 1, 2 และ 4 บรรทัดหรือมากกว่า ตามแต่ความต้องการ

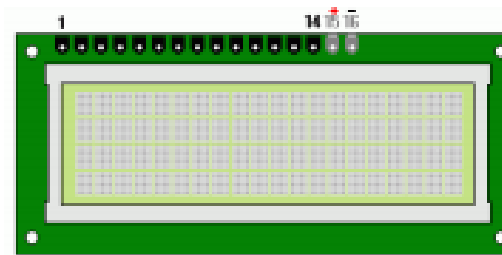
LCD 16x1 Line

LCD 16x2 Line

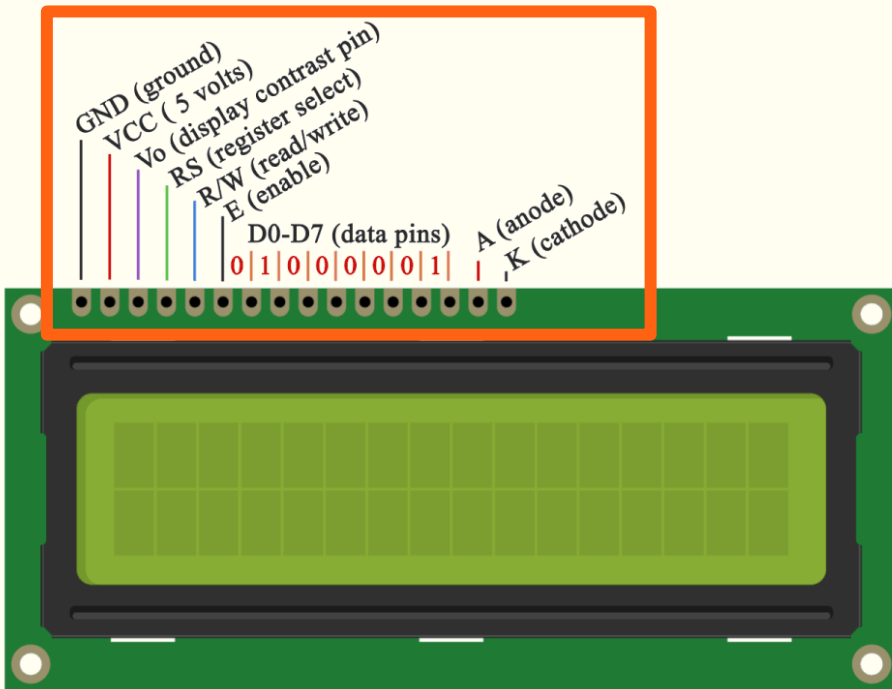

LCD 20x2 Line

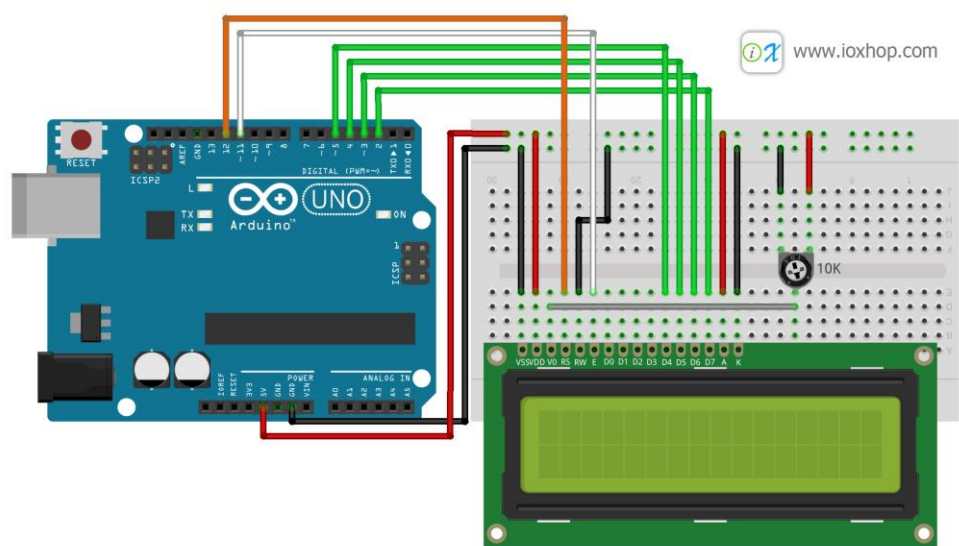
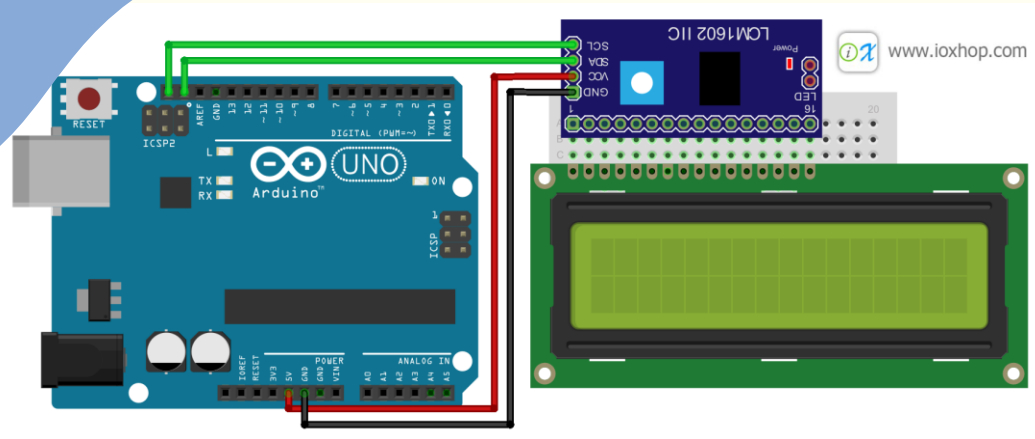
LCD 20x4 Line

ขาต่าง ๆ ของ LCD

ขาที่	ชื่อขา	รายละเอียด
1	VSS	ใช้ต่อกับกราวด์
2	VDD	ใช้ต่อกับไฟเลี้ยง 5 โวลต์
3	VEE/VO	เป็นขาปรับแรงดันเพื่อปรับความเข้มของการแสดงผล
4	RS	Register Select เป็นขาอินพุตใช้ในการแยกชนิดของข้อมูลที่ทำการประมวลผล
5	R/W	Read/Write เป็นขาที่ใช้เลือกการอ่านหรือเขียนข้อมูลกับ LCD
6	E	Enable เป็นขาควบคุมให้ LCD ทำงาน
7	D0	เป็นขารับส่งข้อมูลขนาด 8 บิต ระหว่าง LCD กับอุปกรณ์ภายนอก
8	D1	
9	D2	
10	D3	
11	D4	
12	D5	
13	D6	
14	D7	
15	BLA	ขาแอโนด (A) ของ LED Backlight (5 โวลต์)
16	BLK	ขาแคโทด (K) ของ LED Backlight (กราวด์)

การเชื่อมต่อ LCD

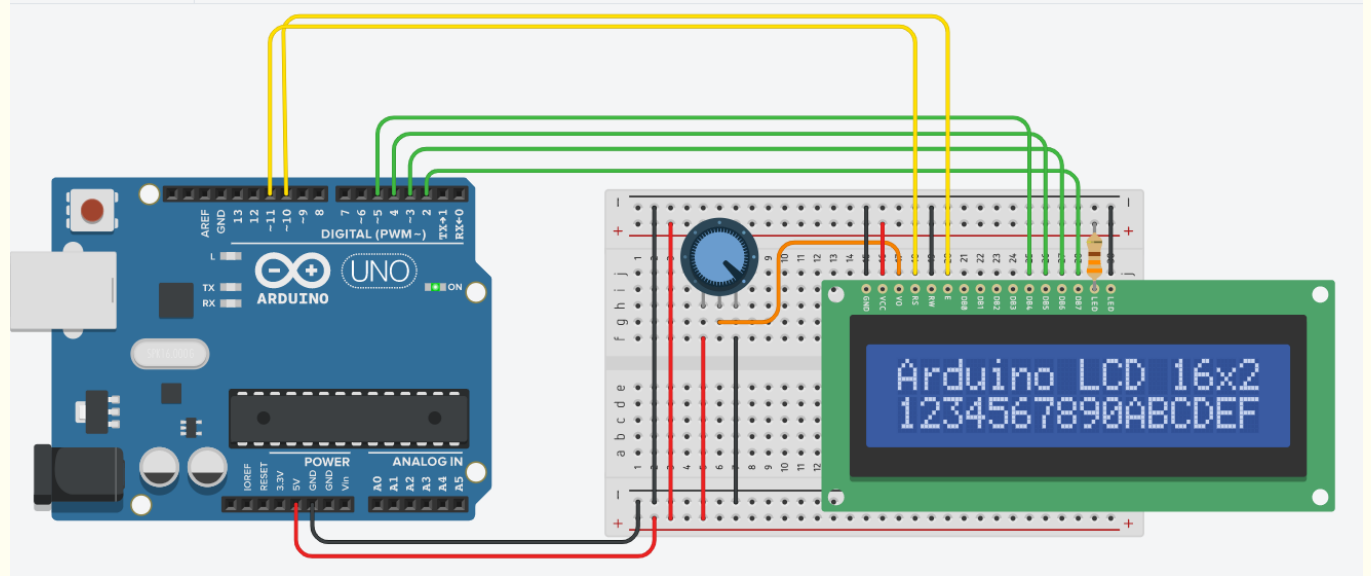

การเชื่อมต่อแบบอนุกรม เป็นการเชื่อมต่อกับจอ LCD ผ่านโมดูลแปลงรูปแบบการเชื่อมต่อกับจอ LCD จากแบบขนาน มาเป็นการเชื่อมต่อแบบอื่นที่ใช้สายน้อยกว่า เช่น การใช้โมดูล I2C Serial Interface จะเป็นการนำโมดูลเชื่อมเข้ากับตัวจอ LCD แล้วใช้บอร์ด Arduino เชื่อมต่อกับบอร์ดโมดูลผ่านโปรโตคอล I2C ทำให้ใช้สายเพียง 4 เส้น ก็ทำให้หน้าจอแสดงผลข้อความต่างๆ ออกมาได้

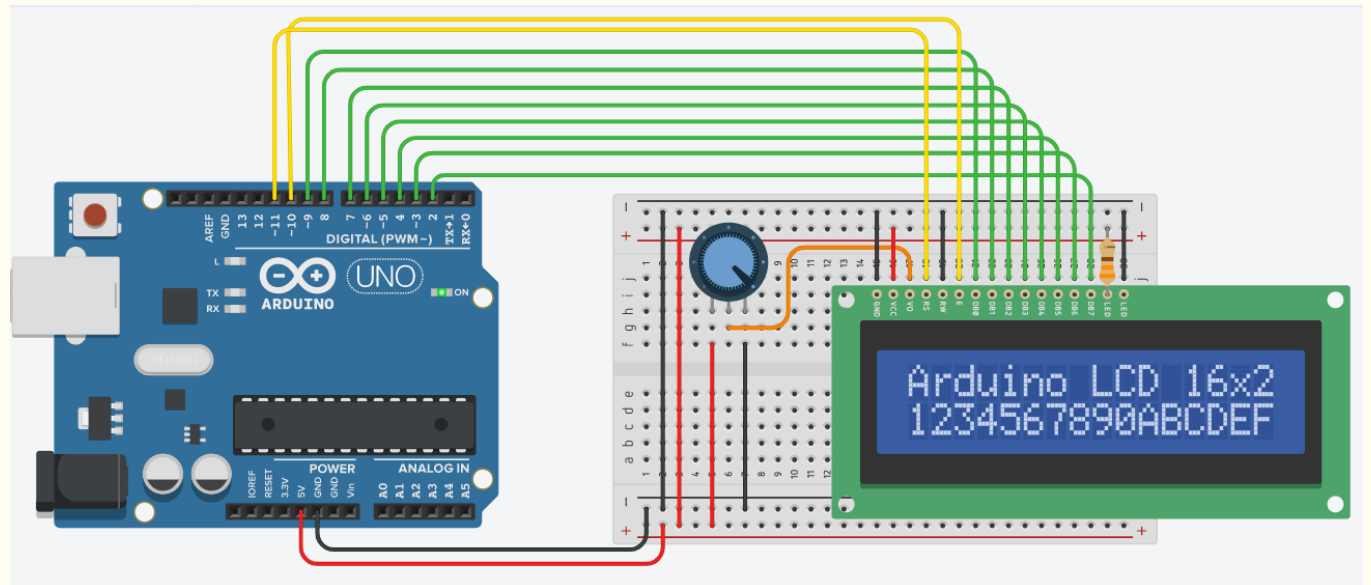
การเชื่อมต่อแบบขนาน เป็นการเชื่อมต่อจอ LCD เข้ากับบอร์ด Arduino โดยตรง โดยจะแบ่งเป็นการเชื่อมต่อแบบ 4 บิต และการเชื่อมต่อแบบ 8 บิต

การเชื่อมต่อแบบ ขนาน

1 ต่อแบบ 4 บิต

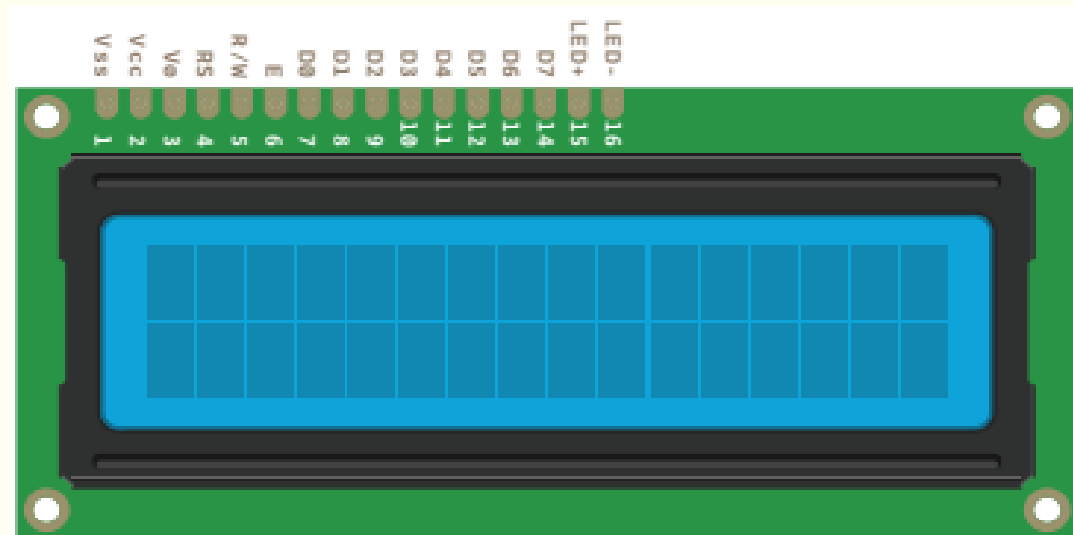

2 ต่อแบบ 8 บิต

คำสั่งใช้งาน LCD

ในการเขียนโปรแกรมเพื่อควบคุมการทำงานของภาคแสดงผลแบบผลึกเหลว จะมีการเรียกใช้งานไลบรารี LiquidCrystal.h ซึ่งเป็นไลบรารีมาตรฐานของ Arduino ที่ใช้ในการควบคุมการทำงานของ LCD ที่ใช้ตัวควบคุม Hitachi HD44780 หรือเทียบเท่า เป็น LCD แบบตัวอักษรที่นิยมใช้กันอย่างมาก โดยสามารถทำงานได้ทั้งโหมด 4 บิต และ 8 บิต โดยมีคำสั่งที่อยู่ในไลบรารี ดังนี้

คำสั่งใช้งาน LCD

คำสั่ง LiquidCrysta()

ใช้กำหนดรูปแบบการใช้งานของ LCD เพื่อให้โปรแกรมทราบว่าต่อขาใช้งานเป็นแบบใด โดยสามารถกำหนดได้ทั้งแบบ 4 บิต และ 8 บิต

รูปแบบคำสั่ง

```
// 4 บิต
```

```
LiquidCrystal(rs, enable, d4, d5, d6, d7)
```

```
LiquidCrystal(rs, rw, enable, d4, d5, d6, d7)
```

```
// 8 บิต
```

```
LiquidCrystal(rs, enable, d0, d1, d2, d3, d4, d5, d6, d7)
```

```
LiquidCrystal(rs, rw, enable, d0, d1, d2, d3, d4, d5, d6, d7)
```

คำสั่งใช้งาน LCD

พารามิเตอร์

rs : หมายเลขขาของ Arduino ที่ต่อเข้ากับขา RS ของตัว LCD

rw : หมายเลขขาของ Arduino ที่ต่อเข้ากับขา RW ของตัว LCD
(ถ้าต่อลงกราวด์ ขานี้ไม่ต้องพิมพ์)

enable: หมายเลขขาของ Arduino ที่ต่อเข้ากับขา E ของตัว LCD

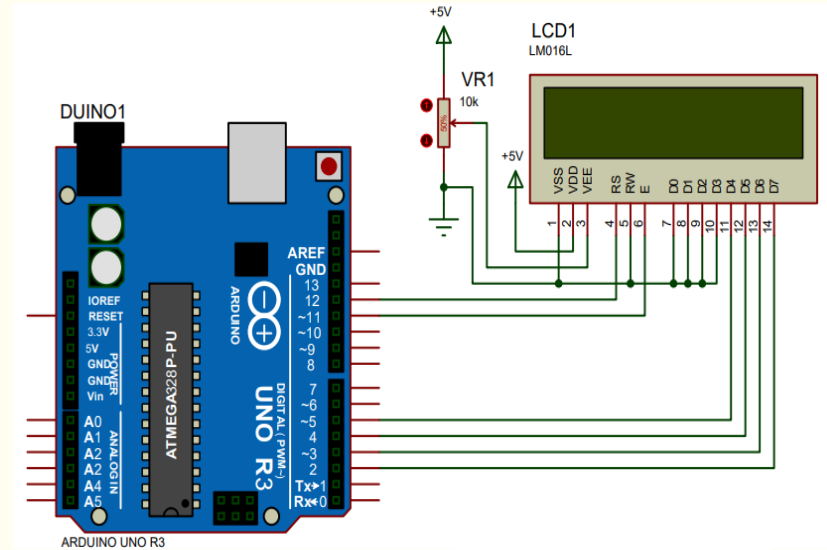
d0, d1, d2, d3, d4, d5, d6, d7: หมายเลขขาของ Arduino ที่ต่อเข้ากับขาข้อมูลของตัว LCD ในกรณีต่อใช้งานแบบ 4 บิต ต้องต่อใช้งานขา data ที่ขา d4, d5, d6 และ d7 ส่วนขา d0, d1, d2, และ d3 ให้ต่อลงกราวด์ ในการกำหนดค่าพารามิเตอร์ไม่ต้องระบุ ขา d0, d1, d2, และ d3 ในคำสั่ง

คำสั่งใช้งาน LCD

ตัวอย่างการเขียนใช้งาน

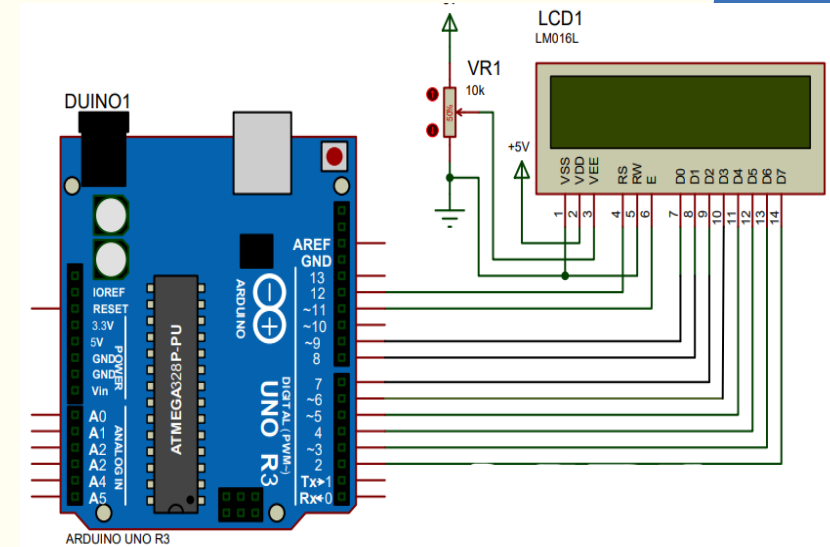
แบบ 4 บิต

LiquidCrystal(rs, enable, d4, d5, d6, d7)
LiquidCrystal(12, 11, 5, 4, 3, 2)

แบบ 8 บิต

LiquidCrystal(rs, enable, d0, d1, d2, d3, d4, d5, d6, d7)
LiquidCrystal(12, 11, 9, 8, 7, 6, 5, 4, 3, 2)

คำสั่งใช้งาน LCD

คำสั่ง `begin()`

เป็นการกำหนดค่าเริ่มต้นการใช้งาน LCD และกำหนดขนาดของการแสดงผล (ความกว้างและความสูง) คำสั่ง `begin` จะต้องเรียกใช้งานก่อนคำสั่งควบคุม LCD อื่นๆ

รูปแบบคำสั่ง

```
lcd.begin(cols, rows);
```

พารามิเตอร์

`cols` : จำนวนตัวอักษรของ LCD ที่ใช้ `rows` : จำนวนบรรทัดของ LCD ที่ใช้

ตัวอย่าง

`lcd.begin(16,1);` เป็นการกำหนดค่าใช้งาน LCD แบบ 16 ตัวอักษร 1 บรรทัด

`lcd.begin(16,2);` เป็นการกำหนดค่าใช้งาน LCD แบบ 16 ตัวอักษร 2 บรรทัด

คำสั่งใช้งาน LCD

คำสั่ง `setCursor()`

เป็นการกำหนดตำแหน่งและบรรทัดของเคอร์เซอร์ (ตัวอักษร) ที่ใช้ในการแสดงผลข้อมูล

รูปแบบคำสั่ง

```
lcd.setCursor(x, y);
```

พารามิเตอร์

x : เป็นตัวเลขบอกตำแหน่งเคอร์เซอร์ y : เป็นตัวเลขบอกตำแหน่งบรรทัด

ตัวอย่าง

`lcd.setCursor(0,1);` คือ ต้องการให้เคอร์เซอร์ไปตำแหน่งที่ 0 ของบรรทัดที่ 1 การนับตำแหน่งเริ่มจาก 0 ดังนั้นถ้า LCD ขนาด 16x2 จะมีตำแหน่งเคอร์เซอร์ 0 ถึง 15 ส่วนบรรทัดจะมีค่าเป็น 0 กับ 1

คำสั่งใช้งาน LCD

คำสั่ง print()

เป็นการเขียนข้อความที่ต้องการแสดงผลบนโมดูลแสดงผล LCD

รูปแบบคำสั่ง

```
lcd.print(data);
```

```
lcd.print(data,BASE);
```

พารามิเตอร์

data : ข้อมูลที่ต้องการให้แสดงผลเป็นได้ทั้งตัวอักษร ตัวเลข หรือข้อความ

BASE : เป็นตัวเสริม (Option) ใช้ในการแสดงผลตัวเลข

- BIN แสดงเป็นเลขฐานสอง
- DEC แสดงเป็นเลขฐานสิบ
- OCT แสดงเป็นเลขฐานแปด
- HEX แสดงเป็นเลขฐานสิบหก

ตัวอย่าง

lcd.print("cute"); เป็นการแสดงผลข้อความ cute ออกทางหน้าจอของ LCD

lcd.print(125,BIN); เป็นการนำตัวเลข 125 มาแปลงเป็นเลขฐานสองและแสดงผลออกทางหน้าจอของ LCD

คำสั่งใช้งาน LCD

คำสั่ง write()

เป็นการเขียนตัวอักษรที่ต้องการแสดงบนโมดูลแสดงผล LCD

รูปแบบคำสั่ง

```
lcd.write(data);
```

พารามิเตอร์

data : ข้อมูลที่ต้องการให้แสดงผลเป็นตัวอักษร

ตัวอย่าง

lcd.write('N'); เป็นการแสดงตัวอักษร N ออกทางหน้าจอของ LCD

lcd.write(66); เป็นการแสดงรหัสแอสกี B ออกทางหน้าจอของ LCD

คำสั่งใช้งาน LCD

คำสั่ง clear()

เป็นการลบการแสดงผลบนหน้าจอ LCD ทั้งหมด พร้อมเลื่อนตำแหน่งเคอร์เซอร์ไปไว้ที่ตำแหน่งบนสุดด้านซ้ายมือ

รูปแบบคำสั่ง

```
lcd.clear();
```


THANK YOU